

Penge- og kapitalmarked

1. Kapitalformidling

Kapital fra långivere til låntagere

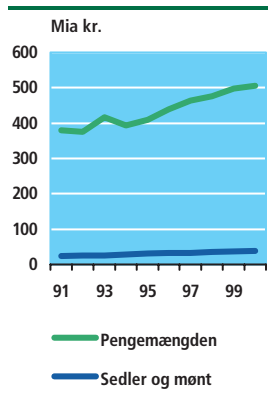
De finansielle markeders opgave er at formidle kapital fra långivere til låntagere.

Nogle grupper - eller "sektorer" - i samfundet har i perioder overskud af købekraft. Det sker, når de pågældende sektors indkomst i perioden overstiger deres forbrug, dvs. når de har en opsparing. Almindeligvis ønskes denne overskudskøbekraft overført til en eller flere fremtidige perioder for at kunne finansiere et forbrug, der til den tid er større end indkomsten. Det er fx, hvad der sker, når grupper i samfundet sparer op til pension.

I perioden fra overskudskøbekraften indtjenes, til man ønsker at gøre brug af den, kan overskudskøbekraften stilles til disposition for andre fx for sektorer, der i samme periode har et underskud af købekraft. En midlertidig overførsel af købekraft forudsætter rent praktisk, at der bliver indgået en aftale mellem overskudsenheden og underskudsenheden bl.a. om udlånsperiodens længde og vilkårene for udlånet. Sådanne aftaler kaldes "finansielle fordringer".

2. Finansielle fordringer

Figur 1
Pengemængden
1991-2000

Likviditetsgrad

De finansielle fordringer kan klassificeres efter deres likviditetsgrad. Ved en fordrings likviditetsgrad forstås den lethed og sikkerhed mod tab, hvormed kreditor kan ombytte fordringen til varer og tjenester. De mest likvide fordringer er sedler og mønter. Sedler og mønter var frem til 1931 fordringer på Nationalbankens guldbeholdning, hvorefter guldindløseligheden blev afskaffet. Sedler og mønter vedblev dog at være fordringer på Nationalbanken underskrevne af Nationalbankens ledelse og bogført som passiv på balancen - nu blot uden dækning i Nationalbankens guldbeholdning.

Også finansielle fordringer, udstedt af andre grupper eller sektorer inden for økonomien er helt likvide; Fx finansielle fordringer i form af indskud, som borgerne har i pengeinstitutterne. Disse fordringer anvendes stort set på linie med sedler og mønter, fx når der betales med check eller Dankort. De fleste øvrige indskud i pengeinstitutterne bliver også betragtet som så likvide, at de kan sidestilles med sedler og mønter. Eneste undtagelse er indskud på en række skattebegunstigede indlånsformer.

Pengemængden

Alt i alt er de betalingsmidler, borgerne benytter altså særligt likvide finansielle fordringer på Nationalbanken og de private pengeinstitutter. Summen af disse fordringer kaldes pengemængden. Pengemængden M2 udgjorde 505,9 mia. kr. ved udgangen af 2000. Heraf udgjorde indskud i pengeinstitutterne 468,3 mia. kr. eller knap 93 pct.

Obligationer

Blandt de øvrige finansielle fordringer findes obligationer, der har særlig betydning på det danske kapitalmarked. Den nominelle værdi af de børsnoterede obligationer var 2.012 mia. kr. ved udgangen af 2000. Obligationer bliver i almindelighed betragtet som mindre likvide fordringer, fordi de kun vanskeligt lader sig om-

Penge- og kapitalmarked

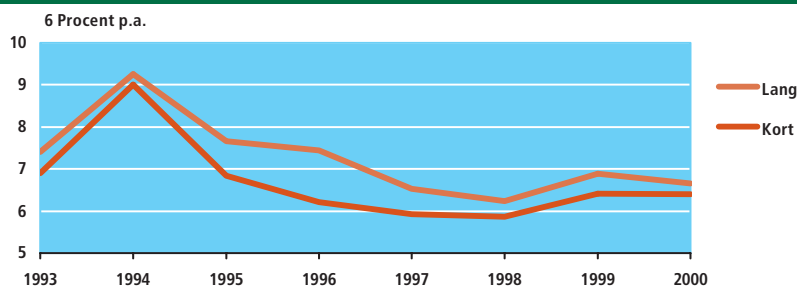
veksle til varer og tjenester. Det samme gælder i endnu højere grad pantebreve og andre, mere uformelle fordringer.

Renten

Til en finansiel fordring er der knyttet bestemmelser om, hvordan fordringen skal forrentes og tilbagebetales. Renten af en finansiel fordring skal for det første give långiver en vis kompensation for den udskudte forbrugsmulighed, lånet repræsenterer. For det andet skal renten søge at kompensere långiver for, at købekraften af hans udlån kan blive forringet i låneperioden på grund af prisstigninger. Og endelig skal renten også kompensere långiver for risikoen for, at låntager viser sig ude af stand til at tilbagebetale lånet i sin helhed.

Figur 2

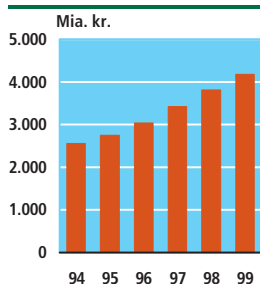
Gennemsnitlig effektiv rente af obligationer. Ultimo

Anm.: Figuren viser den gennemsnitlige effektive rente af realkreditobligationer med en pålydende rente på 6 pct. og en løbetid på hhv. 10 år (korte obligationer) og 20 år eller derover (lange obligationer).

Renten indeholder altså et kompensationselement, et inflationselement og en risikopræmie. Sammenholdes dette med definitionen på en fordrings likviditetsgrad, er det klart, at der må være en sammenhæng mellem forrentningen af fordringen og fordringens likviditetsgrad; jo mere likvid fordring, des lettere og hurtigere kan kreditor skille sig af med den og i stedet skaffe sig varer og tjenester. Jo mindre er dermed den risiko, kreditor løber, både med hensyn til købekraftens stabilitet og med hensyn til debtors soliditet. Normalt vil man derfor se, at renten på en fordring varierer omvendt proportionalt med fordringens likviditetsgrad, således at renten på langfristede fordringer normalt er højere end på kortfristede fordringer.

Figur 3
De kreditformidlende institutioners balance

Formidling af kapital

På kapitalmarkederne udbyder långiver deres overskudskøbekraft mod fordringer, der opstiller specifikke regler for lånets forrentning og afdrag, mens låntagere dækker deres købekraftsunderskud på vilkår med hensyn til rente og tilbagebetaling, der passer i deres økonomiske sammenhæng. På grund af de mange muligheder, der er for at udforme den finansielle fordring, ligger der en opgave i at formidle kontakt mellem långivere og låntagere, sådan at långivere og låntagere med matchende ønsker om fordringstype, rente og afdragsprofil, kan mødes. Det er den opgave, der løses af kapitalmarkedets institutioner, dvs. banker, realkreditinstitutter, etc. Netop på grund af de mange forskellige ønsker med hensyn til fordringens likviditet og forrentning, har virksomhederne på kapitalmarkedet specialiseret sig i at formidle bestemte fordringstyper.

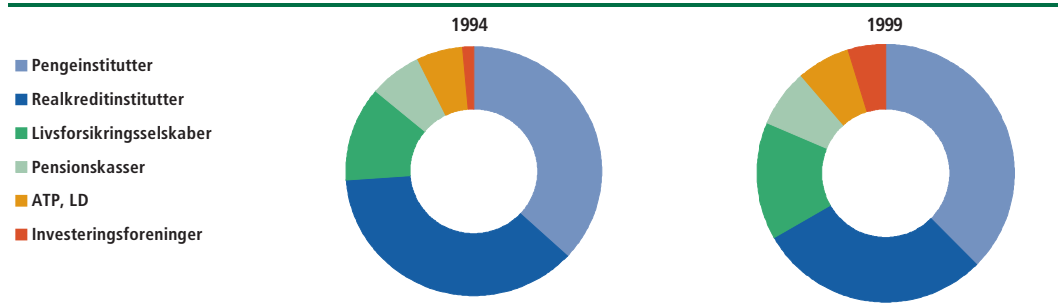
I praksis sker kapitalformidlingen ofte ved, at långiver ikke er i direkte kontakt med låntager, men modtager en fordring på en formidlende virksomhed. Den for-

Penge- og kapitalmarked

midlende virksomhed genudlåner så købekraften mod en fordring på den endelige låntager. Derved bliver regnskaberne for de finansielle formidlere en vigtig kilde til belysning af aktiviteten på penge- og kapitalmarkederne.

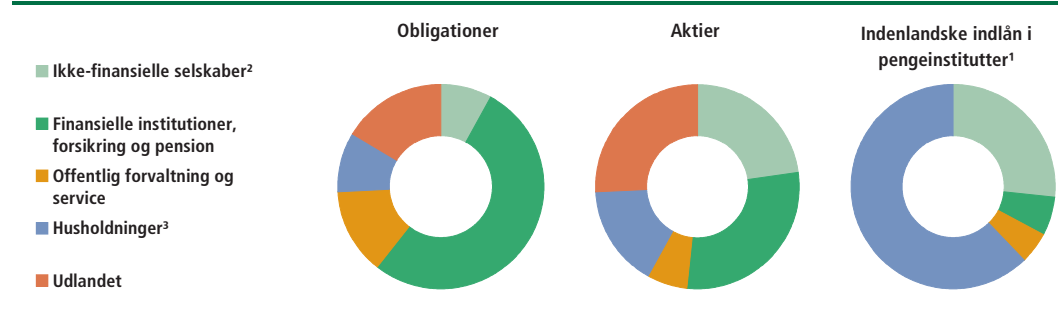
En statistisk belysning af kapitalformidlingen må - som det er fremgået ovenfor - opgøre de beløb, långivergrupper- eller sektorer stiller til rådighed for låntagersektorer. Den skal også belyse de vilkår, der gælder for hovedtyper af finansielle fordringer. Betragter man aktiverne hos de væsentligste af de institutioner, der formidler købekraftoverskud, fremgår udviklingen af figur 4.

Figur 4 Fordeling af udlån på type af kreditformidlende institution

Ved sammenligning af beløbene skal man være opmærksom på, at de principper der ligger til grund for værdiansættelsen af aktiverne, kan være forskellige. Især principperne for værdiansættelse i livsforsikringselskaberne afviger fra dem, der bliver anvendt i fx pengeinstitutter og realkreditinstitutter. Dette forbehold ændrer dog ikke den kendsgerning, at kapitalformidlingen i Danmark domineres af pengeinstitutter og realkreditinstitutter. Det fremgår også, at pengeinstitutterne fra 1994 til 1999 har styrket deres position i forhold til de øvrige kapitalformidlende institutter.

Figur 5 Kreditorfordeling af værdipapirer og indlån. Ultimo 2000

1) Ekskl. indlån fra andre pengeinstitutter
2) Inkl. "uoplyst"
3) Inkl. ikke-udbyttegivende institutioner

Penge- og kapitalmarked

En detaljeret og komplet beskrivelse af långiversektorer, låntagersektorer og fordringstyper findes endnu ikke, men for særligt vigtige fordringstyper belyses långivere og låntagere statistisk. Det gælder således for obligationer, ind- og udlån i pengeinstitutterne.

Kapitaloverførsler udenom de kapitalformidlende institutioner

En del af kapitaloverførslen finder sted uden de kapitalformidlende institutioners direkte engagement. Det gælder således kapitaloverførsel fra den private sektor - dvs. virksomheder og husholdninger - til staten og det gælder den kapitaloverførsel, der er baseret på aktier. For så vidt angår kapitaloverførsler fra den private sektor til staten, sker den hovedsageligt gennem den private sektors køb af statsobligationer og andre finansielle fordringer udstedt af staten. Ved udgangen af 2000 havde den private sektor således en beholdning af statsobligationer, statsgældsbeviser og skatkammerbeviser på i alt 279 mia. kr., opgjort til nominal værdi.

Kapitalformidling med aktier og anparter som finansiell fordring sker dels gennem udstedelse og salg af børsnoterede aktier og anparter og dels gennem udstedelse af unoterede - og sjældent omsatte - aktier eller anparter. For de børsnoterede aktiers og anparters vedkommende foreligger der en statistisk belysning af ejerfordelingen.

Kapitalformidling uden de kapitalformidlende institutioners direkte engagement sker også i en række tilfælde, hvor långivningen er baseret direkte på långivers egenkapital eller på kapital, som långiver selv har lånt i et kapitalformidlende institut. Det gælder den finansiering, der finder sted i form af finansiell leasing, og det gælder en række former for forbruger kreditter. Omfanget af denne kreditformidling er dog i forhold til kreditformidlingen gennem de kreditformidlende virksomheder beskedent. Værdien af kontrakter om finansiell leasing udgjorde således 57,5 mia. kr. ved udgangen af 2000, mens udlån fra forbrugerkreditselskaber udgjorde 14,0 mia. kr. ved udgangen af 2000.

Tabel 422

Valutareserven

Ultimo	1990	1999	2000
	mio. kr.		
Nationalbankens guldbeholdning	3 720	4 567	4 683
Nationalbankens fordringer på udlandet	52 707	154 715	110 851
Fordringer på Det Europæiske Monetære institut	5 200
Fordringer på Den Internationale Valutafond (SDR)	1 246	2 536	528
Reservestilling i IMF	1 807	5 905	4 599
I alt, brutto	64 680	167 723	120 661
Nationalbankens forpligtelser over for udlandet	1 361	2 425	3 143
I alt, netto	63 319	165 298	117 517

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Tabel 423

Danske pengeinstitutter¹

	1990	1998 ²	1999
Antal pengeinstitutter	151	92	95
Antal ansatte, ultimo året	54 930	43 081	42 658
Ultimo:	mio. kr.		
Balance	1 125 265	1 447 096	1 564 145
Indlån	529 460	692 976	747 781
Udlån	497 843	605 299	685 275

¹ Forretningsbanker, sparekasser og andelskasser. ² Med en arbejdende kapital på over 250 mio. kr. (mod tidligere 100 mio. kr.).

Kilde: Finanstilsynet.

Tabel 424

Pengemængden

	1998	1999	2000
	mio. kr.		
Pengemængden	476 233	496 900	505 900
Sedler og mønt uden for pengeinstitutsektoren	34 490	36 900	37 700
Indlån i banker og sparekasser	441 743	460 000	468 300
- Anfordring	316 544	334 600	345 400
- Opsigelse	30 457	28 800	23 800
- Tidsindsud	94 742	96 600	99 100

Tabel 425

Danmarks Nationalbanks resultatopgørelse og balance

	1999	2000
Resultatopgørelse	mio. kr.	
Renteindtægter mv. i alt	9 088	10 581
Rente af tilgodehavender i udlandet	5 519	5 815
Rente og provision af udlån mv.	1 025	2 203
Rente og udbytte af obligationer og aktier mv.	2 544	2 563
Renteudgifter mv. i alt	4 073	5 625
Rente af forpligtelser over for udlandet	65	134
Rente af indlån mv.	4 008	5 491
Omkostninger i alt	545	556
Administrationsomkostninger	298	293
Omk. ved seddelvæsenet og Den kgl. Mønt	247	263
Kursregulering mv. i alt	-3 082	1 343
Værdiregulering af guldbeholdningen	636	116
Kursregulering af valutamellemværender	-2 684	1 126
Kursregulering af obligationer og aktier mv.	-1 034	101
Andre ordinære indtægter	84	- 19
Henlæggelser mv.	-1 715	2 658
Årets resultat	3 188	3 066
Balance		
Aktiver i alt	281 802	237 007
Guldbeholdningen ¹	4 567	4 683
Fordringer på Den Internationale Valutafond (SDR)	8 441	5 127
Fordringer på udlandet	154 715	110 851
Udlån mv.	72 946	67 635
Obligationer og aktier mv.	37 696	39 847
Forskellige debitorer	3 437	8 864
Passiver i alt	281 802	237 007
Seddelomløb	42 430	40 650
Møntomløb	3 952	4 148
Forpligtelser over for udlandet	2 425	3 143
Tildelte særlige trækingsrettigheder i Den internationale Valutafond (SDR)	1 815	1 869
Indlån mv.	46 404	52 460
Indskudsbeviser	99 896	51 874
Staten - løbende konto	39 678	37 718
Forskellige kreditorer	3 444	729
Grundfond	50	50
Reservefond	250	250
Sikringsfonde	41 458	44 116

¹ Beholdningen er optaget til en værdi for 1999: på grundlag af 1 kg fint guld = 68.568 kr., samt for 2000: 1 kg fint guld = 70.307 kr.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Tabel 426

Pengeinstitutternes resultatopgørelse og balance

Ultimo	1998	1999
Antal¹	92	95
	— mio. kr. —	
Resultatopgørelse		
+Renteindtægter	75 625	73 493
–Renteudgifter	47 453	44 468
Renteindtægter, netto	28 172	29 025
+Udbytte af aktier mv. og andre kapitalandele	684	760
+Gebyrer og provisionsindtægter	10 899	12 602
–Afgivne gebyrer og provisionsindtægter	1 424	1 926
Rente- og gebyrindtægter, netto	38 330	40 461
+Kursstigning på værdipapirer og valuta	999	1 771
+Andre ordinære indtægter	2 177	1 885
Resultat af finansielle poster	41 506	44 117
–Udgifter til personale og administration	24 441	28 774
–Afskrivninger på materielle og immaterielle aktiver	1 855	1 736
–Andre driftsudgifter	84	199
–Afskrivninger og hensættelser på debitorer (netto)	2 743	2 622
+Kursstigning på kapitalinteresser	3 595	3 447
Resultat af ordinær drift	13 978	14 233
+Ekstraordinærer indtægter (netto)	-	-
Resultat før skat	13 978	14 233
–Skat	2 130	2 465
Årets resultat	11 848	11 768
Balance		
Aktiver i alt	1 447 096	1 564 145
Tilgodehavender hos kreditinstitutter mv.	318 054	340 038
Udlån	605 299	685 275
Obligationer mv.	323 011	329 020
Aktier mv.	33 152	43 591
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virks.	33 368	35 613
Immaterielle aktiver	102	111
Materielle aktiver	13 887	13 725
Andre aktiver	120 223	116 771
Passiver i alt	1 447 096	1 564 145
Gæld til kreditinstitutter mv.	411 609	426 762
Indlån	692 976	747 781
Udstedte obligationer mv.	54 422	94 784
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	167 863	162 079
Hensættelser til omkostninger	1 879	1 139
Efterstillede kapitalindskud	28 090	37 698
Egenkapital	90 257	93 902

Anm. Ekskl. grønlandske banker, se grønlandsafsnittet.

¹ Med en arbejdende kapital på over 250 mio. kr.

Kilde: Finanstilsynet.

Tabel 427

Større pengeinstitutters indenlandske indlån og udlån 2000

	Indlån	Udlån ¹
	mio. kr.	
I alt	698 391	571 883
Lønmodtagere, pensionister, mv. Erhvervskunder	294 320 404 071	144 396 427 487
Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	17 756	18 089
Landbrug, gartneri og skovbrug	12 249	16 873
Fiskeri mv.	388	813
Råstofudvinding	5 119	403
Industri	20 575	37 434
Nærings- og nydelsesmiddelindustri	3 073	11 837
Tekstil-, beklædnings- og læderindustri	710	1 552
Træ-, papir- og grafisk industri	2 460	4 364
Mineralolie-, kemisk- og plastindustri mv.	3 637	4 938
Sten-, ler- og glasindustri mv.	733	665
Jern- og metalindustri	9 063	11 942
Møbelindustri og anden industri	899	2 136
Energi- og vandforsyning	11 036	3 093
Bygge- og anlægsvirksomhed	7 903	8 653
Handel, hotel- og restaurationsvirksomhed mv.	27 377	42 557
Handel med biler, autoreparation, servicestationer	2 916	6 185
Engros- og agenturhandel undtagen med biler	15 309	23 619
Detailhandel, reparationsvirksomhed undtagen biler	7 252	9 865
Hotel- og restaurationsvirksomhed mv.	1 900	2 888
Transportvirksomhed, post og telekommunikation	16 132	13 290
Transportvirksomhed	11 103	12 055
Post og telekommunikation	5 029	1 235
Finansieringsvirksomhed mv., forretningsservice	247 238	268 150
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	195 511	223 882
Udlejning og ejendomsformidling	18 941	20 245
Forretningsservice mv.	32 786	24 023
Offentlige og personlige tjenesteydelser	37 846	22 259
Offentlig administration mv.	16 000	11 430
Undervisning	2 871	1 306
Sundhedsvæsen mv.	3 070	1 895
Sociale institutioner mv.	3 007	2 301
Renovation, foreninger og forlystelser mv.	12 898	5 327
Uoplyst erhverv	18 208	13 962

Anm. Ved "større pengeinstitutter" forstås pengeinstitutter, med en balancesum, der tilsammen udgør ca. 93 pct. af den samlede balance for pengeinstitutsektoren.

¹ Skyld ultimo.

Tabel 428

Pengeinstitutternes særlige indlånsformer

Ultimo	1998	1999
	— mio. kr. —	
I alt særlige indlånsformer	143 219	149 621
Indekskonti	16 462	15 955
Kapitalpensionskonti	82 984	87 233
Børneopsparingskonti	8 915	9 241
Selvpenionseringskonti	7 760	7 695
Investeringsfondskonti	2 426	1 454
Etableringskonti	1 293	1 202
Boligopsparingskontrakter	1 798	1 561
Ratepensionskonti	10 295	13 721
Uddannelsesopsparing	1 329	1 191
Gevinstopparingskonti	9 937	10 341
Konjunkturudligningskonti	20	27

Kilde: Finanstilsynet.

Tabel 429

Omsætning på Dankort

	1985	1990	1995	2000
Dankort	— 1 000 stk. —			
Kort	609	1 731	2 703	3 018
Transaktioner				
Elektronisk	106	65 783	218 119	390 851
Notaer	1 060	15 803	22 622	8 722
Omsætning	— mio. kr. —			
Elektronisk	58	30 844	71 026	132 970
Notaer	636	8 010	10 870	4 995

Anm. Transaktioner i de såkaldte KONTANTEN-automater er ikke medregnet.

Kilde: PBS (Pengeinstitutternes BetalingsService).

Tabel 430

Realkreditinstitutterne 1998-1999

	Realkreditinstitutterne ¹	
	1998	1999
Antal institutter	10	10
Resultatopgørelse	mio. kr.	
+ Renteindtægter	80 168	77 699
- Renteudgifter	70 858	68 102
Renteindtægter, netto	9 310	9 597
+ Gebyrer og provisioner mv.	440	146
Rente- og gebyrindtægter, netto	9 750	9 743
- Udgifter til personale, administration og andre driftsudgifter	3 540	3 916
- Afskrivninger og hensættelser	-50	-50
+ Kursstigning	335	-795
+ Andre ordinære indtægter	120	136
Ordinært driftsresultat	6 714	5 218
+ Ekstraordinære indtægter (netto)	-59	0
- Skat	1 949	1 298
Årets resultat	4 706	3 920
Balance		
Aktiver i alt	1 220 965	1 266 118
Tilgodehavende hos kreditinstitutter mv.	73 506	66 195
Udlån	1 033 200	1 093 392
Obligationer og aktier, mv.	101 063	96 427
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	4 281	4 892
Immaterielle aktiver	11	135
Materielle aktiver	1 858	1 724
Andre aktiver	7 047	3 353
Passiver i alt	1 220 965	1 266 118
Gæld til kreditinstitutter	22 438	22 239
Udstedte obligationer mv.	1 098 258	1 145 894
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	25 376	23 105
Hensættelser til omkostninger	1 973	1 874
Efterstillede kapitalindskud	5 671	5 670
Garantikapital	3 227	-
Egenkapital	64 021	67 334

¹ Til de tabeller anførte fordringer kommer Danske Banks Hypotekafdeling, der den 31.12.1999 havde 29 mio. kr. i obligationslån.

Kilde: Finanstilsynet

Tabel 431

Realkreditinstitutternes nyudlån

	1998	1999	2000
	mio. kr.		
Udlån inkl. indeksslån i alt	66 926	58 742	48 451
Ejerboliger og fritidshuse	49 644	40 982	34 204
Støttet byggeri til beboelse	2 073	217	295
Private udlejningsejendomme	5 275	4 642	5 758
Landbrug mv.	6 285	6 690	5 488
Industri og håndværk mv.	-199	1 017	368
Kontor og forretning	2 433	3 777	1 622
Ejendomme til sociale, kulturelle og undervisningsmæssige formål	1 468	1 427	713
Ubebyggede grunde	-53	-10	3

Anm. Realkreditinstitutternes udlån er opgjort til kontantværdier. Nyudlån er et nettobegreb, lig bruttonyudlån fratrukket førtidige indfrielse og ordinære afdrag.

Kilde: Nationalbanken.

Tabel 432

Andre obligationsudstedende institutter

	1999	2000
	mio. kr.	
Balance		
Aktiver i alt	195 612	204 563
Udlån	146 565	160 014
Kasse- og bankbeholdning	14 086	8 846
Obligationer ¹	24 577	24 121
Øvrige aktiver	10 384	11 582
Passiver i alt	195 612	204 563
Cirkulerende obligationer	123 425	127 930
Optagne lån	28 747	29 729
Gæld til banker og sparekasser	11 424	12 513
Øvrige passiver	9 597	11 061
Egenkapital	22 419	23 330

Anm. Omfatter Danmarks Skibskreditfond, Fiskeribanken, Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk, Hypotekbanken og KommuneKredit.

¹ Inkl. skatkammerbeviser.

Kilde: De enkelte institutter.

Tabel 433

Større finansieringsselskaber, udlån, factoring og confirming

	Aktiviteter i alt 1999 ¹	Aktiviteter i alt 2000	Status ultimo ¹ 1999 ¹	Status ultimo
	mio. kr.			
Udlån	9 197	6 704	18 293	16 025
Factoring	22 949	29 369	2 367	2 676
Confirming	59	81	25	40

¹ Reviderede tal.

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber.

Tabel 434 Større finansieringsselskaber, leasing

		Aktiviteter							I alt	Status ultimo
		Industri-udstyr	Edb- og kontor-udstyr	Lastvogne og vare-vogne	Person-vogne	Skibe, fly, jernbane-materiel	Bygninger	Andet		
		mio. kr.								
Leasing	2000	2 589	5 950	3 492	2 772	2 510	1 949	1 222	20 484	57 547
	1999 ¹	1 943	4 453	2 788	2 385	805	1 185	1 162	14 721	47 441

¹ Reviderede tal.

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber.

Tabel 435 Forbrugerkredit

Ultimo året	2000
	mio. kr.
I alt	14 014
Saldo på købekort og kontokort	5 562
Kreditaftaler	5 725
Heraf med pant i biler eller både	4 049
Udlån	2 727

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber og kontoringe.

Tabel 436 Sektorfordeling af den cirkulerende obligationsmasse 2000

Pålydende værdi ultimo året	Stats-obligationer mv.	Realkredit-obligationer mv. ¹	Andre obligationer ²	I alt
	mio. kr.			
I alt	633 952	1 236 358	141 567	2 011 877
Ikke-finansielle selskabssektor	29 937	74 096	5 580	109 613
Finansielle institutioner	148 645	394 489	46 327	589 461
Monetære institutioner	105 413	314 961	29 621	449 995
Andre finansielle institutioner	43 232	79 528	16 706	139 466
Forsikringsselskaber og pensionskasser	61 326	376 239	29 582	467 147
Offentlig forvaltning og service	147 507	118 656	10 573	276 736
Statslige sektor	139 632	103 765	9 808	253 205
Samlede kommunale sektor	7 875	14 891	765	23 531
Sociale kasser og fonde ³
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	8 367	20 462	991	29 820
Husholdningssektor	18 230	99 491	37 199	154 920
Uoplyst	12 538	36 237	2 906	51 681
Udlandet	207 402	116 688	8 409	332 499

¹ Realkreditobligationer samt obligationer, udstedt af andre obligationsudstedende institutter. ² Kommuneobligationer, Skibskreditfondsoptioner, erhvervsobligationer, udenlandske obligationer og CMO- obligationer. ³ Oblighedsbeholdningerne i denne sektor er overført til Statslige sektor.

Kilde: Værdipapircentralen.

Tabel 437

Børsnoterede aktier og investeringsforeningsbeviser 2000

Kursværdi, ultimo året	Udstedende selskaber						I alt
	Industri, mv. ¹	Handel, hotel- og restaurationsvirksomhed mv.	Transportvirksomhed, post og telekommunikation	Finansieringsvirksomhed mv., forretnings-service	Offentlige og personlige tjenesteydelser	Udenlandske selskaber	
Ejere ²	mio. kr.						
I alt	281 783	17 029	247 218	396 254	22 777	38 235	1 003 297
Ikke-finansielle selskabssektor	48 243	3 965	66 653	45 253	640	542	165 297
Finansielle institutioner	52 803	2 809	13 706	87 607	1 469	19 686	178 080
Monetære institutioner	6 797	833	5 862	48 348	548	1 123	63 509
Andre finansielle institutioner	46 006	1 977	7 844	39 260	921	18 563	114 571
Forsikringselskaber og pensionskasser	31 231	2 911	28 422	41 884	4 170	4 728	113 345
Offentlig forvaltning og service	19 617	1 202	17 148	23 428	1 306	325	63 025
Statslige sektor	17 692	1 138	16 335	21 624	1 294	3	58 087
Samlede kommunale sektor	1 925	63	812	1 804	12	322	4 938
Sociale kasser og fonde ³
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	584	52	764	3 266	59	190	4 915
Husholdningssektor	28 949	3 204	18 788	97 174	1 523	7 100	156 740
Uoplyst	12 410	1 463	21 957	25 349	999	853	63 032
Udlandet	87 946	1 423	79 781	72 291	12 610	4 812	258 862

¹ Industri samt energi- og vandforsyning, bygge- og anlægsvirksomhed. ² Ved ejere forstås kontohavere i Værdipapircentralen. ³ Aktiebeholdningerne i denne sektor er overført til statslige sektor.

Kilde: Værdipapircentralen.

Tabel 438

Aktieprisindeks

	1990	1999	2000
Årsgennemsnit	— primo jan. 1983=100 —		
I alt	358	665	898
Pengeinstitutter	251	428	551
Forsikring	852	790	749
Handel og service	435	1 176	1 367
Rederier	665	1 785	2 286
Industri	261	488	786
Investeringselskaber	511	251	254

Tabel 439

Effektiv rente af obligationer

		1998	1999 ¹	2000
		pct. p.a.		
Effektiv nominal kreditorrente				
Statsobligationer:				
5-årige:	Ultimo året	4,06	5,18	5,07
	Årsgns.	4,73	4,48	5,56
10-årige:	Ultimo året	4,37	5,50	5,20
	Årsgns.	5,03	4,94	5,65
Realkreditobligationer:				
20-årige:	Ultimo året	6,19	7,22	7,21
	Årsgns.	6,27	6,60	7,33
30-årige:	Ultimo året	7,11	7,43	7,31
	Årsgns.	7,13	7,27	7,45

¹ Reviderede tal.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Tabel 440

Pensionskasser

	Pensionskasser under lov om forsikringsvirksomhed			Pensionskasser under lov om tilsyn med firmapensionskasser		
	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Antal kasser	31	31	32	63	60	56
Antal medlemmer	563 182	586 722	631 441	25 395	24 031	23 679
Erhvervsaktive medlemmer	511 043	531 604	573 014	14 092	13 088	12 440
Pensionerede medlemmer	35 861	38 207	41 225	7 973	7 731	7 944
Pensionerede ægtefæller	8 554	9 044	9 163	3 023	2 774	2 779
Børn, der oppebærer børnepens.	7 724	7 867	8 039	307	438	516
	mio. kr.					
Løbende årlig pension i alt	3 131	3 452	3 566	1 427	1 438	1 504
Pension til medlemmer	2 389	2 665	2 805	1 150	1 160	1 218
Pension til ægtefæller	570	613	592	271	271	277
Pension til børn	172	174	169	6	7	9
Diverse indtægter						
Medlemsbidrag	7 553	8 464	9 298	488	357	408
Heraf ekstraordinære bidrag	154	79	76
Renteindtægter og udbytte	8 851	9 406	9 040	2 298	2 245	2 269
Diverse udgifter¹						
Pensioner	3 716	4 155	4 496	1 420	1 408	1 499
Udtrædelsesgodtgørelser	517	546	514	613	154	174
Aktiver i alt	181 774	213 599	253 967	37 510	38 175	43 513
Statsobligationer ¹	13 354	15 414	19 533	4 141	4 834	5 210
Kommuneobligationer ¹	2 950	3 937	6 008	87	47	1
Realkreditobligationer mv. ¹	84 756	92 432	88 543	20 438	20 088	19 294
Likvide beholdninger	2 228	1 592	2 939	1 046	202	122
Lån i fast ejendom	954	748	597	24	16	9
Lån mod anden sikkerhed	243	184	145	13	10	35
Andre aktiver	77 289	99 292	136 202	11 761	12 978	18 842
Præmiereserver	157 009	169 984	188 791	30 303	30 051	30 595

Anm. Visse pensionskassers regnskabsår er ikke sammenfaldende med kalenderåret.

¹ Bogført værdi.

Kilde: Finanstilsynet.

Tabel 441

Danmarks Nationalbanks diskonto

Diskonto		Diskonto		Diskonto	
1991		22. december	6¼%	1998	
2. januar	9½%			6. maj	4%
22. maj	9%	1994		29. maj	3¼%
16. august	9½%	6. januar	6%	21. september	4¼%
21. oktober	9%	19. januar	5¾%	5. november	4%
20. december	9½%	18. februar	5½%	4. december	3½%
		15. april	5¼%		
1993		13. maj	5%	1999	
4. februar	11½%			4. februar	3¼%
22. februar	10½%	1995		9. april	2¾%
19. marts	10%	8. marts	6%	5. november	3%
29. marts	9½%	6. juli	5¾%		
23. april	9¼%	3. august	5½%	2000	
19. maj	8¼%	25. august	5%	4. februar	3¼%
8. juni	7¾%	9. november	4¾%	17. marts	3½%
2. juli	7¼%	15. december	4¼%	28. april	3¾%
19. juli	9¼%			9. juni	4¼%
16. september	8¾%	1996		1. september	4½%
27. september	8¼%	25. januar	4%	6. oktober	4¾%
12. oktober	7¾%	7. marts	3¾%		
22. oktober	7¼%	19. april	3¼%	2001	
4. november	7%			14. maj	4½%
16. november	6¾%	1997			
29. november	6½%	10. oktober	3½%		

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Tabel 442

Valutakurser i København

	Møntenhed	1998	1999	2000
		kr.		
Belgien	Belgiske frc.	18,46	18,43	18,48
Canada	Canadiske \$	452,27	470,26	544,49
England	£	1 109,36	1 129,49	1 223,32
Finland	Finske mark	125,36	125,06	125,36
Frankrig	Franske frc.	113,60	113,36	113,63
Grækenland	Drakmer	2,270	2,283	2,214
Holland	Gylden	337,86	337,41	338,23
Irland	Irske £	953,82	944,13	946,42
Island	Islandske kr.	9,41	9,64	10,27
Italien	Lire	0,3858	0,3840	0,3849
Japan	Yen	5,1339	6,1755	7,5081
Norge	Norske kr.	88,70	89,47	91,89
Portugal	Escudos	3,718	3,709	3,718
Schweiz	Schweiz. frc.	462,37	464,63	478,68
Spanien	Pesetas	4,486	4,469	4,480
Sverige	Svenske kr.	84,23	84,46	88,26
Tyskland	D-mark	380,84	380,18	381,10
USA	\$	669,70	698,34	809,03
Østrig	Schilling	54,129	54,037	54,168
EU's centrale valutaenhed ¹	ECU/Euro	751,37	743,56	745,37
Effektiv kronekurs 1980=100		101,3	99,6	95,6

Anm. Kursen er et årsgennemsnit.

¹ Fra 1. januar 1999 euro.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Tabel 443

Livsforsikringselskaber

	1998	1999
Antal selskaber	59	61
Resultatopgørelse	mio. kr.	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter f.e.r. ¹	40 942	37 716
+Overført investeringsafkast	25 718	66 610
Indtægt af forsikringsvirksomheden	66 660	104 326
–Forsikringsydelse f.e.r.	22 937	25 829
–Forøgelse af livsforsikringshensættelser	45 657	36 314
–Administrationsudgifter	2 856	3 017
–Ændring i bonusudjævningshensættelser	-4 784	40 716
+Resultat af syge- og ulykkesforsikring	30	504
Resultat af forsikringsvirksomheden	24	-1 046
B: Investeringsvirksomheden		
+Samlet investeringsresultat	34 447	82 023
–Realrenteafgift	5 620	7 022
–Overført investeringsafkast til livs- og pensionsordninger	25 718	66 610
–Overført investeringsafkast til syge- og ulykkesforsikringer	184	562
Investeringsresultat	2 925	7 829
C: Samlet virksomhed		
+Resultat af primær drift	2 949	6 783
+Øvrige ordinære indtægter, netto	-30	8
+Ekstraordinære indtægter, netto	59	87
–Skatter	732	2 179
Årets nettoresultat	2 247	4 699
D: Forøgelse af egenkapital		
+Årets nettoresultat	2 247	4 699
+Balanceposteringer	12	4
+Kapitaltilførsler	-1 441	-1 368
–Udbytte mv.	75	133
Egenkapitalforøgelse, i alt	743	3 222
heraf henlagt til sikkerhedsfond	-28	-
Balance		
Aktiver i alt	511 243	610 320
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	6 027	9 081
Obligationer	290 377	303 926
Kapitalandele	179 033	255 044
Udlån	3 739	3 714
Øvrige	17 871	16 140
B: Øvrige aktiver	14 196	22 415
Passiver i alt	511 243	610 320
Egenkapital	50 198	62 825
Hensættelser	449 117	527 108
Øvrige passiver	11 928	20 387

¹ F.e.r. = For egen regning.

Kilde: Finanstilsynet.

Tabel 444

Skadesforsikringselskaber

	1998	1999
Antal selskaber	150	142
Resultatoppgørelse	— mio. kr. —	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter f.e.r. ¹	30 882	31 473
+Forsikringsteknisk rente f.e.r.	1 711	1 509
Indtægt af forsikringsvirksomheden	32 593	32 982
–Erstatningsudgifter f.e.r.	23 259	27 455
–Administrationsudgifter	9 035	9 559
–Andre forsikringsmæssige poster	210	-932
Resultat af forsikringsvirksomheden	89	-3 100
B: Investeringsvirksomheden		
+Resultat af investeringsvirksomheden	5 282	3 457
C: Samlet virksomhed		
Resultat af primær drift	5 371	357
+Øvrige ordinære indtægter, netto	-	-8
+Ekstraordinære indtægter, netto	-2	-244
–Skatter	785	-74
Årets nettoresultat	4 584	179
D: Forøgelse af egenkapitalen		
Årets nettoresultat	4 584	179
+Kapitaltilførsler	32	3 944
+Balanceposterings	-88	-126
Tilgang i alt	4 528	3 997
–Udbytte mv.	1 804	4 289
Egenkapitalforøgelse, i alt	2 724	-292
Heraf henlagt til sikkerhedsfond	-147	-45
Balance		
Aktiver i alt	112 064	103 970
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	3 263	2 874
Obligationer	51 449	44 703
Kapitalandele	38 337	37 614
Udlån	2 335	2 951
Øvrige	3 256	1 176
B: Øvrige aktiver	13 424	14 652
Passiver i alt	112 064	103 970
Egenkapital	52 233	40 713
Hensættelser	59 311	62 877
Øvrige passiver	520	380

¹ F.e.r. = For egen regning.

Kilde: Finanstilsynet.

Tabel 445

Skadesforsikring efter branche 1999

	Antal	mio. kr.	
		Præmier	Erstatninger
I alt	152	34 185	36 154
Erhvervsforsikring i alt	113	8 504	12 140
Arbejdsskadeforsikring	19	1 476	1 473
Bygningsforsikring	39	2 725	6 776
Løseforsikring mv.	70	2 004	2 111
Erhvervsansvarsforsikring	35	899	682
Sø- og transportforsikring	31	748	747
Luftfartsforsikring	10	53	47
Anden erhvervsforsikring	27	599	304
Privatforsikring i alt	62	5 974	6 016
Familieforsikring	49	2 365	1 572
Grundejerforsikring	46	2 713	3 736
Fritidshusforsikring	43	360	381
Anden privatforsikring	48	536	327
Personulykkesforsikring i alt	63	4 610	3 666
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	52	4 357	3 493
Erhvervsudygtighedsforsikring	20	253	173
Motorkøretøjsforsikring i alt	41	8 457	7 408
Ansvar	40	2 876	3 201
Kasko	39	5 581	4 207
Kredit- og kautionsforsikring	9	190	-106
Retshjælpsforsikring	1	2	1
Direkte forretning i alt	147	27 737	29 126
Heraf i udlandet	...	988	703
Indirekte forretning i alt	25	6 448	7 029
Heraf i udlandet	...	4 968	5 205

Anm. Præmier og erstatninger er angivet med reserverregulerede bruttobeløb. Indirekte forretning er den modtagne genforsikring, som det enkelte forsikringselskab har overtaget fra andre forsikringselskaber.

Kilde: Finanstilsynet.